

Tjänsteställe, handläggare
Allmän och strategisk Kollektivtrafik, Lina
Ramberg

Sammanträdesdatum
2025-12-09

FöredragningsPM
Dnr: 24RS1619

Organ
Regionstyrelsen

Nytt trafikförsörjningsprogram för Örebro län 2026-2035

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att anta förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram för Örebro län 2026–2030.

Sammanfattning

Enligt uppdrag från kollektivtrafiknämnden och nationella riktlinjer om revidering varje mandatperiod har förslag till nytt regionalt trafikförsörjningsprogram tagits fram. Programmet har varit ute på remiss hos kommuner, grannlän och intresseorganisationer under perioden mars – maj 2025. Efter hantering av inkomna remissvar har nu ett slutgiltigt trafikförsörjningsprogram tagits fram.

De huvudsakliga förändringarna från tidigare trafikförsörjningsprogram är:

- Nytt bredare huvudmål i form av: Kollektivtrafiken ska bidra till positiv samhällsutveckling genom att vara en självklar och växande del i transportsystemet som tar med samhällsutveckling.
- Jämvikt i programmets innehåll är skapad mellan allmän kollektivtrafik och serviceresor
- Detaljnivån mellan trafikslagen är jämförbar (tåg, buss, närtrafik)
- Programmet innehåller färre trafikbeskrivningar med utrymme att jobba med en kollektivtrafikplan

Programperioden är 2026-2035 och målen i programmet ämnas där med vara uppfyllda år 2035. Till varje mål finns en uppsättning strategier för såväl allmän kollektivtrafik som serviceresor. Dessa strategier ska prägla arbetet med att sträva mot de uppsatta målen. Alla beslut om trafikplikt måste kunna

Tjänsteställe, handläggare
Allmän och strategisk Kollektivtrafik, Lina
Ramberg

Sammanträdesdatum
2025-12-09

FöredragningsPM
Dnr: 24RS1619

härledas ur trafikförsörjningsprogrammet.

Ärendebeskrivning

Enligt kollektivtrafiklagen har alla kollektivtrafikmyndigheter skyldighet att ta fram ett Trafikförsörjningsprogram och det ska på olika sätt beskriva hur allmän kollektivtrafik samt färdtjänst och riksfärdtjänst kan utvecklas för att bidra till att målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) nås.

Trafikförsörjningsprogrammet ska visualisera behovet av regional kollektivtrafik i länet och peka ut mål för utvecklingen av den. Programmet ska vidare beskriva strukturen för det utbud av allmän kollektivtrafik som myndigheten har för avsikt att fatta trafikpliktsbeslut om eller som kan utföras av kommersiella aktörer.

Programmet ska innehålla beskrivning av åtgärder för att skydda miljön, beskriva åtgärder för att anpassa trafiken för att tillgodose behov hos personer med funktionsvariation samt även beskriva hur prioriteringen ser ut för tillgänglighetsanpassningen av hållplatser och fordon. Sist men inte minst ska trafikförsörjningsprogrammet beskriva omfattningen och prissättning av färdtjänst och riksfärdtjänst som erbjuds i länet.

Under åren 2024 och 2025 har arbetet med att ta fram ett nytt program pågått. Det började med framttagande av omvärlds-/nulägesrapport gemensamt med projektet som jobbat fram ett nytt förslag till Länstransportplan. Det fortsatte med gemensamma workshopar om framtidsutmaningar för kollektivtrafiken med samtliga medarbetare inom allmän kollektivtrafik och serviceresor samt ledamöter i Region Örebro läns kollektivtrafiknämnd. En barnkonsekvensanalys på innevarande program gjordes för att få insikter om behov till det nya programmet och tidiga dialoger med grannlänen gav insikter om nya utmaningar.

Ett nytt program har tagits fram utifrån underlaget som arbetet gav och de huvudsakliga förflyttningarna från tidigare trafikförsörjningsprogram är:

- Nytt bredare huvudmål i form av: Kollektivtrafiken ska bidra till positiv samhällsutveckling genom att vara en självklar och växande del i transportsystemet som tar med samhällsutveckling.
- Jämvikt i programmets innehåll är skapad mellan allmän kollektivtrafik och serviceresor
- Detaljnivån mellan trafikslagen är jämställd (tåg, buss, närtrafik)

Tjänsteställe, handläggare
Allmän och strategisk Kollektivtrafik, Lina
Ramberg

Sammanträdesdatum
2025-12-09

FöredragningsPM
Dnr: 24RS1619

- Programmet innehåller färre trafikbeskrivningar med utrymme att jobba med en kollektivtrafikplan som mer detaljerat beskriver planen för trafikutveckling.

Programperioden är 2026–2035 och målen i programmet ämnas där med vara uppfyllda år 2035. Till varje mål finns en uppsättning strategier för såväl allmän kollektivtrafik som serviceresor. Dessa strategier ska prägla arbetet med att sträva mot de uppsatta målen.

Trafikförsörjningsprogrammet är grunden för myndighetens beslut om allmän trafikplikt. I takt med att dessa beslut tas slår myndigheten fast trafikens geografiska omfattning samt vilka krav, till exempel på kvalitet, omfattning eller prissättning, som ska uppfyllas avseende en viss trafik. Alla beslut om trafikplikt måste kunna härledas ur trafikförsörjningsprogrammet. Detta gör att programmet har en avgörande betydelse för i vilken riktning kollektivtrafiken ska utvecklas under programperioden fram till målåret 2035.

Länets kommuner har kunnat göra inspel vid länsdelsträffar hösten 2024 och delgivits löpnade information om arbetet med programmet både innan arbetet började, undertiden det pågått och i en återkoppling efter att remissvaren hanterats men innan beslut om programmet tagits.

Förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram har varit ute på remiss hos länets kommuner, grannlän och hos kundorganisationer under perioden mars-maj 2025 varefter synpunkter och inspel har hanterats. Programmet har justerats och ytterligare tillgänglighetskartläggning har genomförts som en del i denna remisshantering.

Beredning

Kollektivtrafiknämnden behandlade ärendet den 20 november 2025.

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att anta förslaget till nytt trafikförsörjningsprogram för Örebro län 2026–2030.

Yrkanden

Peter Nyström (SD) och Peter Reinholdsson (SD) yrkar bifall till ändringsyrkanden enligt bilaga § 75.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att

Tjänsteställe, handläggare
Allmän och strategisk Kollektivtrafik, Lina
Ramberg

Sammanträdesdatum
2025-12-09

FöredragningsPM
Dnr: 24RS1619

kollektivtrafiknämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Peter Nyström (SD) och Peter Reinholdsson (SD) reserverar sig mot kollektivtrafiknämndens beslut till förmån för sitt eget yrkande.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Hälsa, klimat och miljö

Programmets mål om en ökning av kollektivtrafikens marknadsandel av motoriserade resor bidrar till att skapa ett miljömässigt hållbart transportsystem och till att nå de klimatmål som finns uppsatta på lokal, regional och nationell nivå. Programmets drivmedelsstrategiska mål bidrar också till en minskad negativ påverkan på hälsa, klimat och miljö av trafikarbetet som kollektivtrafiken utgörs av.

Jämställdhet

Utformningen av trafiken med utökat fokus på såväl hög- som lågtrafik och geografiskt fokus i relationer med stor efterfrågan på resor till arbete och skola bedöms bidra till mer jämlika förutsättningar för kvinnor och män att nå en större arbetsmarknad. En förutsättning är att trafiken nyttjas.

Barn och unga

Barn och unga berörs generellt av utformningen av trafikförsörjningsprogrammet. I beslut om trafikplikt som följer av detta program berörs specifika grupper eller enskilda barn och ungdomar.

Små barn påverkas indirekt via vilka förutsättningar familjen och vårdnadshavare har att transportera sig till, arbete, utbildning och andra målpunkter. Större barn påverkas mer direkt av de resmöjligheter och tillgänglighet som kollektivtrafiken erbjuder eftersom de från ca 12 års ålder generellt rör sig mer självständigt i trafiken. Barn och unga mellan 12 och 18 års ålder tillåts inte köra bil vilket gör dem mer beroende av kollektivtrafik för att självständigt kunna röra sig mellan målpunkter i vardagen än vad vuxna invånare i länet är. Det är inte bara utbudet av kollektivtrafik som avgör rörelsemöjligheten. Huruvida dessa barn har råd och om de tillåts använda kollektivtrafiken för självständiga resor påverkar också.

Den övergripande bilden är att områden där barn och unga bor och går i skola inom länet sammanfaller väl med den linjetrafik med buss och tåg som finns

Tjänsteställe, handläggare
Allmän och strategisk Kollektivtrafik, Lina
Ramberg

Sammanträdesdatum
2025-12-09

FöredragningsPM
Dnr: 24RS1619

och de platser där grundskolor och gymnasier finns lokaliserade. Det är i Örebro stadstrafik som flest barn och unga reser och bedöms även göra så under programperioden. Det är även där flest resor för vuxna och äldre görs. Koncentrationen av ungas resor följer alltså det övergripande resmönstret i stor utsträckning.

Ekonomiska konsekvenser

Trafikförsörjningsprogrammet definierar omfattningen av allmän kollektivtrafik, färdtjänst och riksferdtjänst och utgör grunden för myndighetens beslut om allmän trafikplikt. Svensk kollektivtrafiks vägledning för utformning av trafikförsörjningsprogram förtydligar att målen för trafikens omfattning och utveckling behöver vara realistiska och genomförbara på både kort och lång sikt. Trafikbeskrivningarna i programmet är anpassade till ekonomiska ram som bedöms rimliga för programperioden. Det ekonomiska utrymmet för trafiken hanteras löpande i kommande budgetprocesser.

Uppföljning

Styrtalen som finns i programmet ska följas upp årligen för att följa utvecklingen mot de mål som satts upp.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2025-12-09, Nytt trafikförsörjningsprogram för Örebro län 2026–2035

Slutversion Regionalt trafikförsörjningsprogram RÖL 2026_2035

Bilaga 1 – Omvärldsrapport - Transporter och infrastruktur

Bilaga 2 – Rapport Fördjupad tillgänglighetskartläggning

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Regionfullmäktige